

Landbrugets rolle i den cirkulære økonomi

Henrik Wenzel
www.sdu.dk/lifecycle

Økologikongres 2021, Vingstedcenteret, 26. November 2021

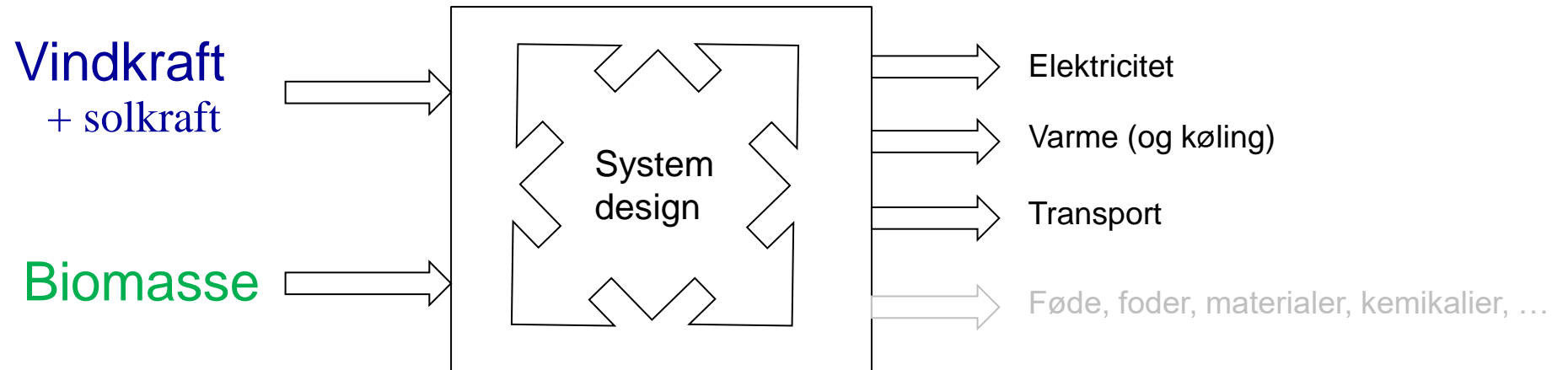
Danmarks langsigtede mål

At være uafhængige af fossile brændsler i 2050

+ diverse nationale og internationale klimamål

Hvordan designer vi fremtidens grønne energisystem?

Regneeksempel: Forstå proportionerne af bioenergi for Danmark

- hvor stort areal skulle vi bruge, hvis vi skulle drive al dansk transport på rapsolie?

Data

- ❑ Rapsolie udbytte: 1.6 tons rapsolie/ha
- ❑ Bio-diesel udbytte: 90% af olien konverteret til bio-diesel med brændværdi 40 GJ/ton
- ❑ Danmarks transport brændstof: 200 PJ/år
- ❑ Danmarks landbrugsareal = 26.000 km² = 2.6 Mha

Svar

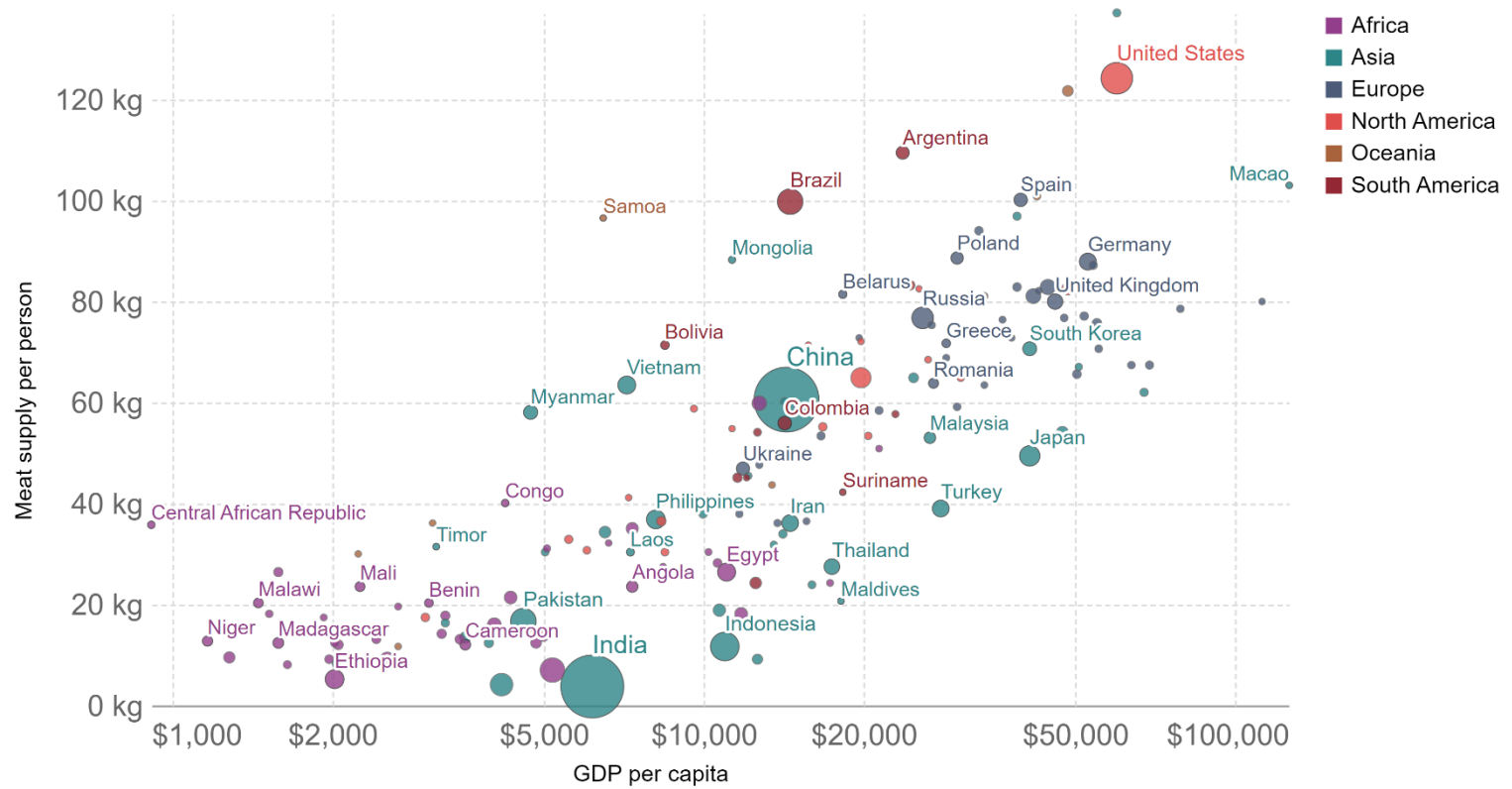
- ❑ Ca. 130 % af Danmarks landbrugsareal
- ❑ Men raps kan kun dyrkes hvert 5-6 år, dvs. vi skulle kunne disponere over ca. 800 % af Danmarks landbrugsareal for at levere nok brændstof til transportsektoren

Forstå proportioner

Meat consumption vs. GDP per capita, 2017

Average meat consumption per capita, measured in kilograms per year versus gross domestic product (GDP) per capita measured in constant international-\$. International-\$ corrects for price differences across countries. Figures do not include fish or seafood.

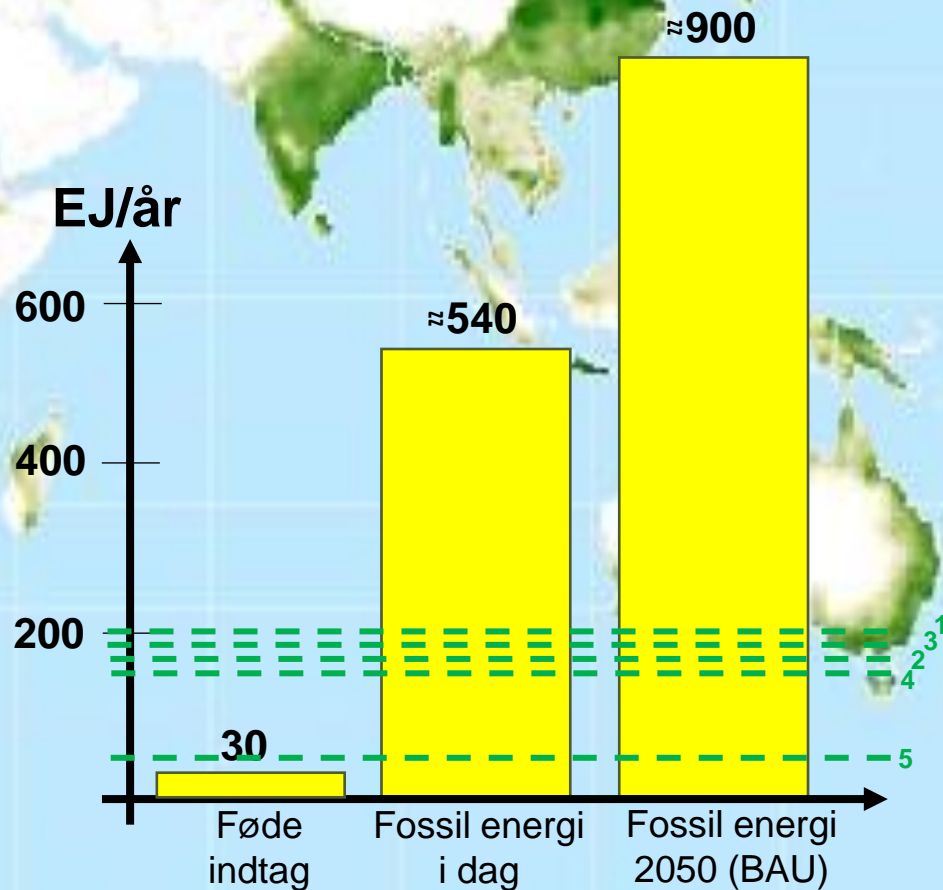
Source: Food and Agriculture Organization of the United Nations, Data compiled from multiple sources by World Bank
OurWorldInData.org/meat-production • CC BY

- Globalt landareal: ca. 13 Gha
  - Globalt landbrugsareal: ca. 5 Gha
    - hvoraf 1,5 Gha dyrket areal, heraf 60 % foderproduktion og 40 % fødeproduktion
    - og 3,5 Gha afgræsset areal
- => Over 80 % af verdens landbrugsareal går til at producere dyr

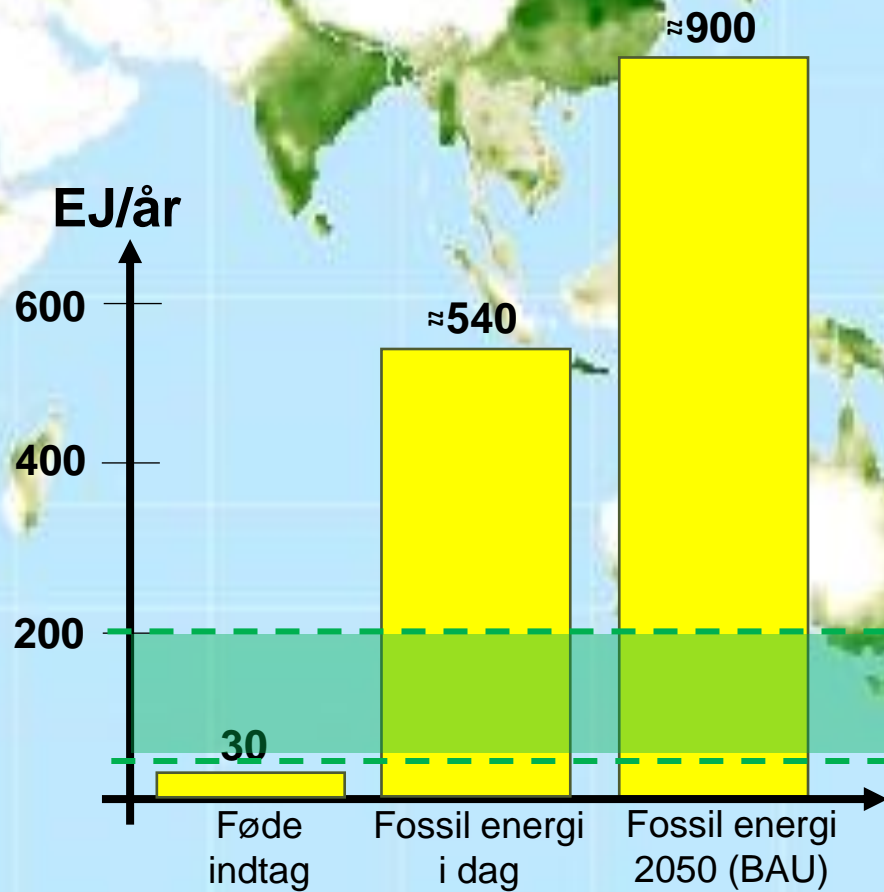
Forstå proportionerne for biomasse globalt

Globalt biomasse potentiale 2050

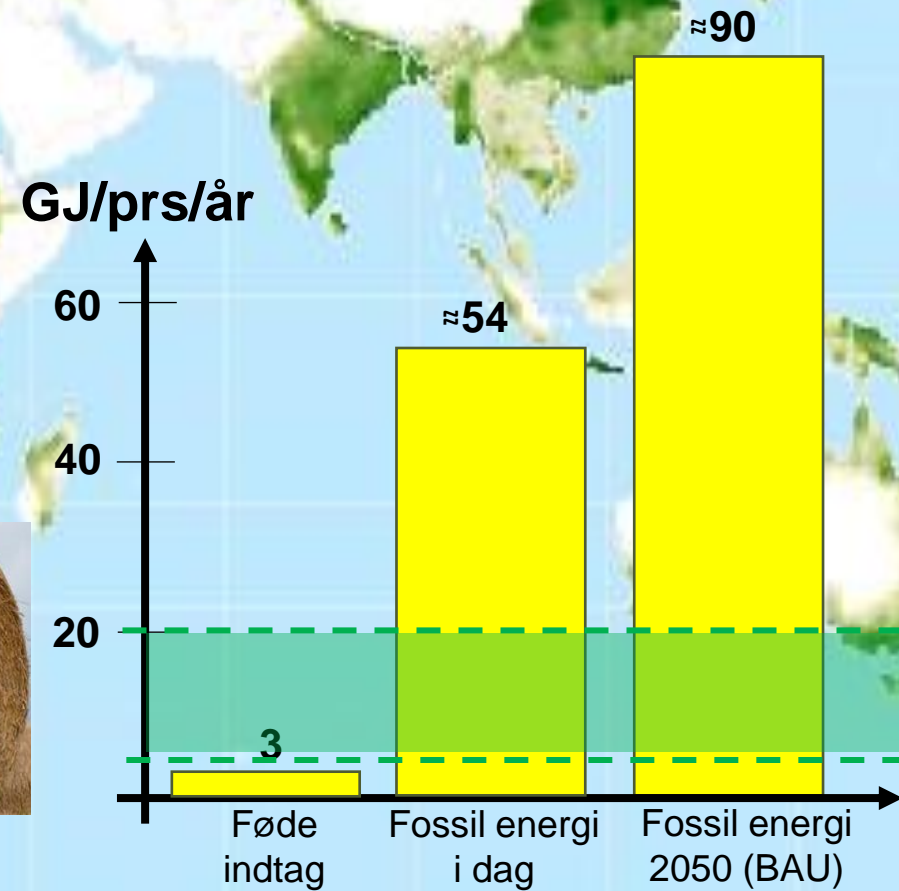
1. Chum et al. (2011): 100-300 EJ/år
2. Lauri et al. (2014): 165 EJ/år
3. Wenzel et al. (2014): 180 EJ/år
4. IEA (2017): 145 EJ/år
5. ETC (2021): 40-60 EJ/år

Forstå proportionerne for biomasse globalt

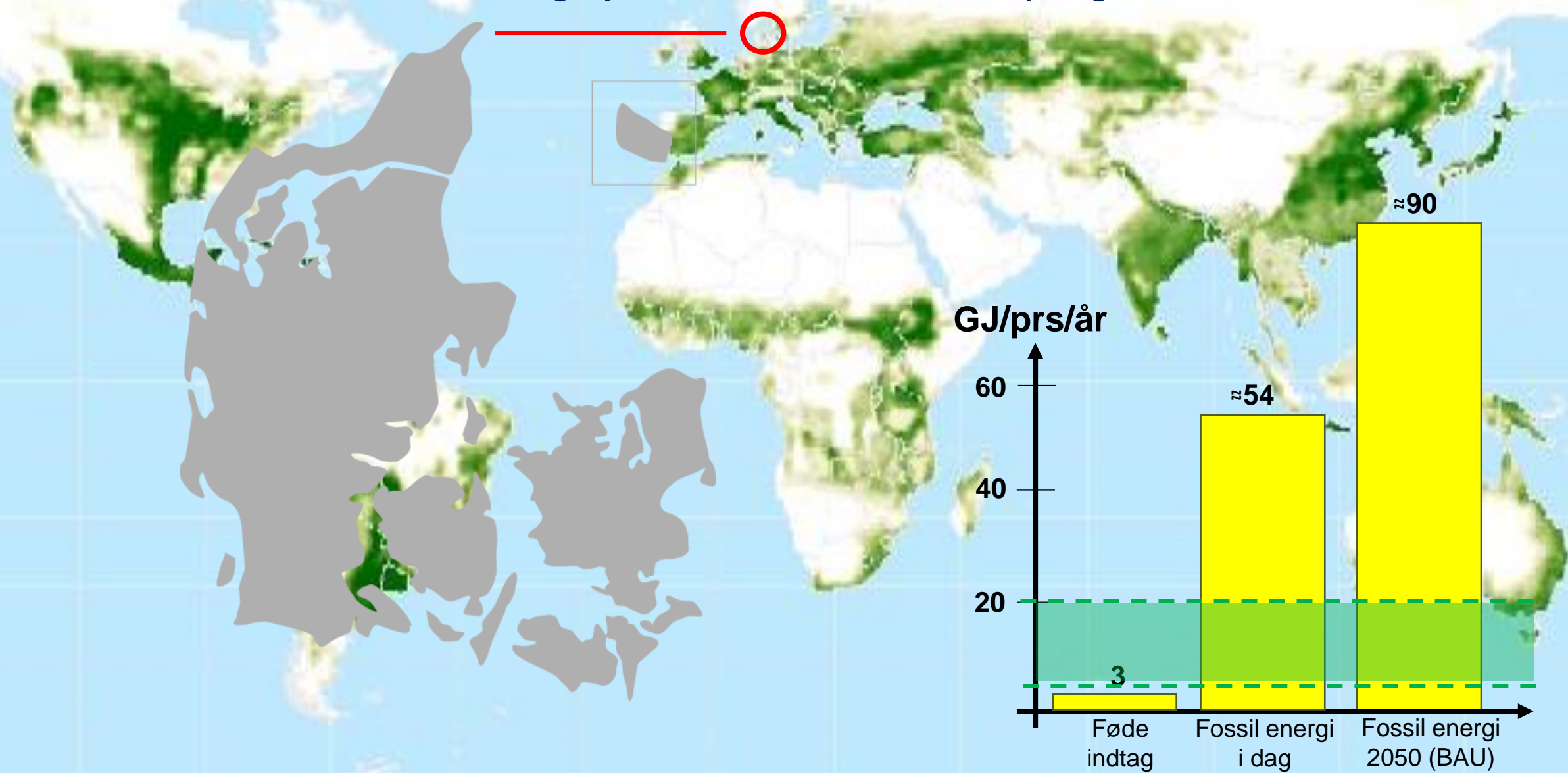
Forstå proportionerne for biomasse globalt

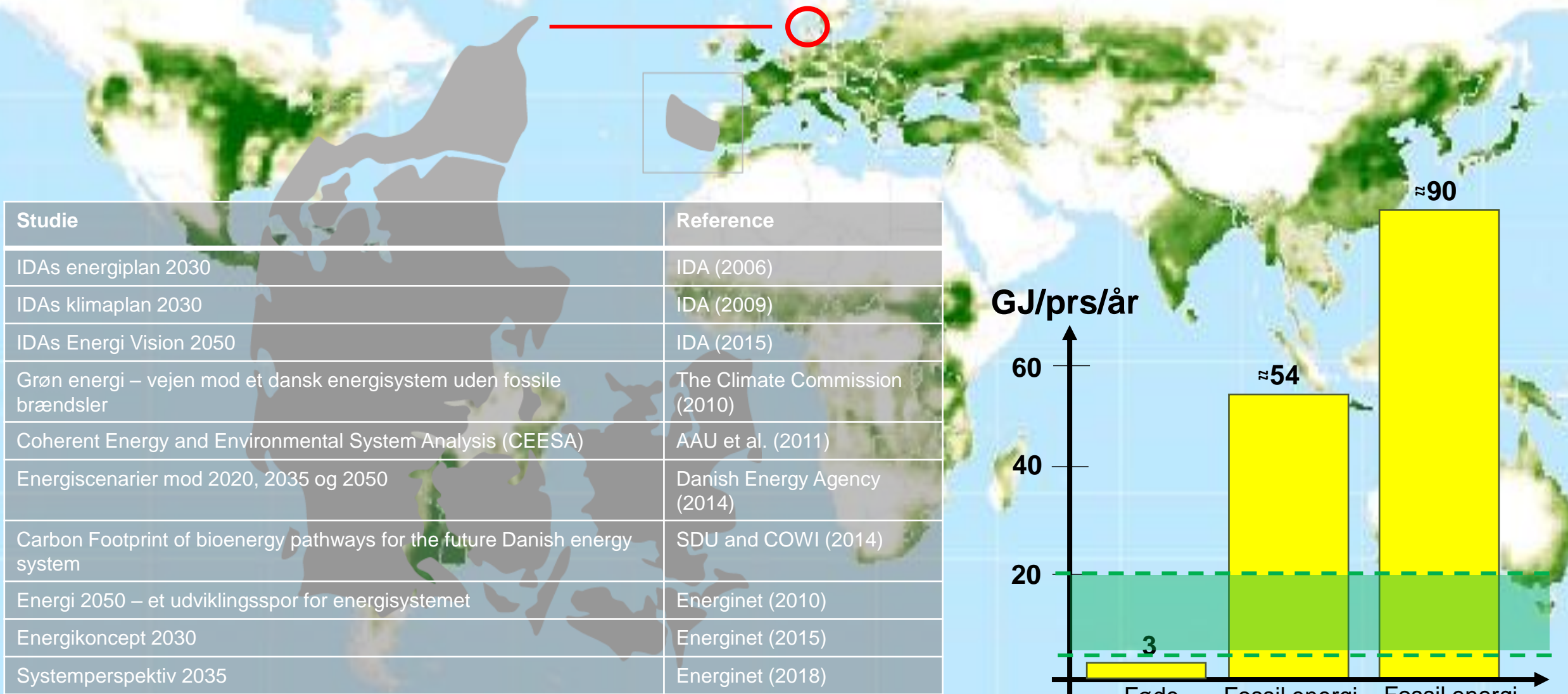
Forstå proportionerne for biomasse globalt

- set i forhold til det danske energisystems samlede efterspørgsel

Forstå proportionerne for biomasse globalt

- set i forhold til det danske energisystems samlede efterspørgsel

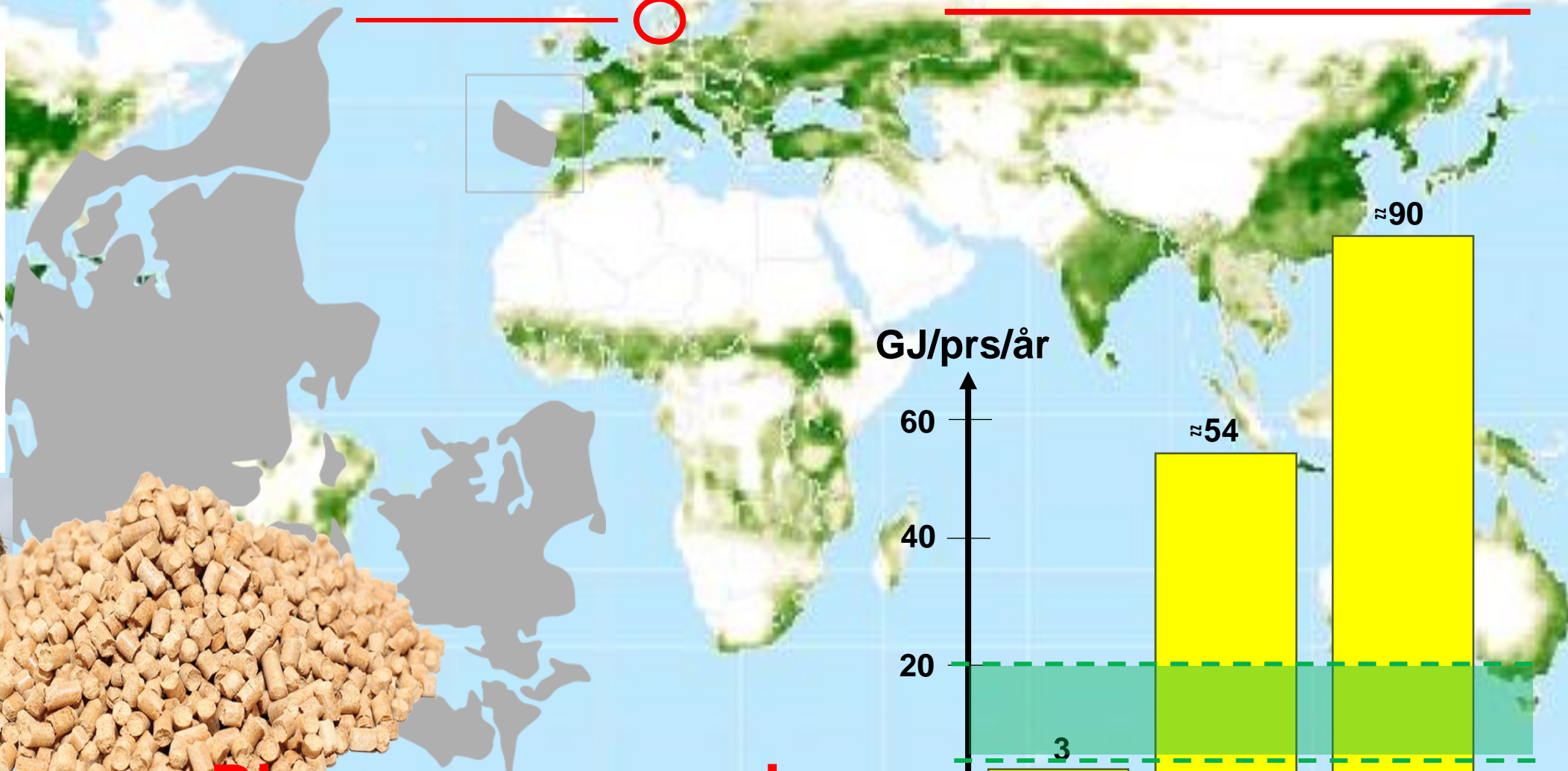
Forstå proportionerne for biomasse

- set i forhold til det danske energisystems samlede efterspørgsel

130 GJ/prs/y – bio-energy scenario

Bio-energy scenario

GJ/prs/år

60

40

20

3

≈ 54

≈ 90

Føde
indtag

Fossil energi
i dag

Fossil energi
2050 (BAU)

Forstå proportionerne for biomasse

- set i forhold til det danske energisystems samlede efterspørgsel

130 GJ/prs/y – bio-energy scenario

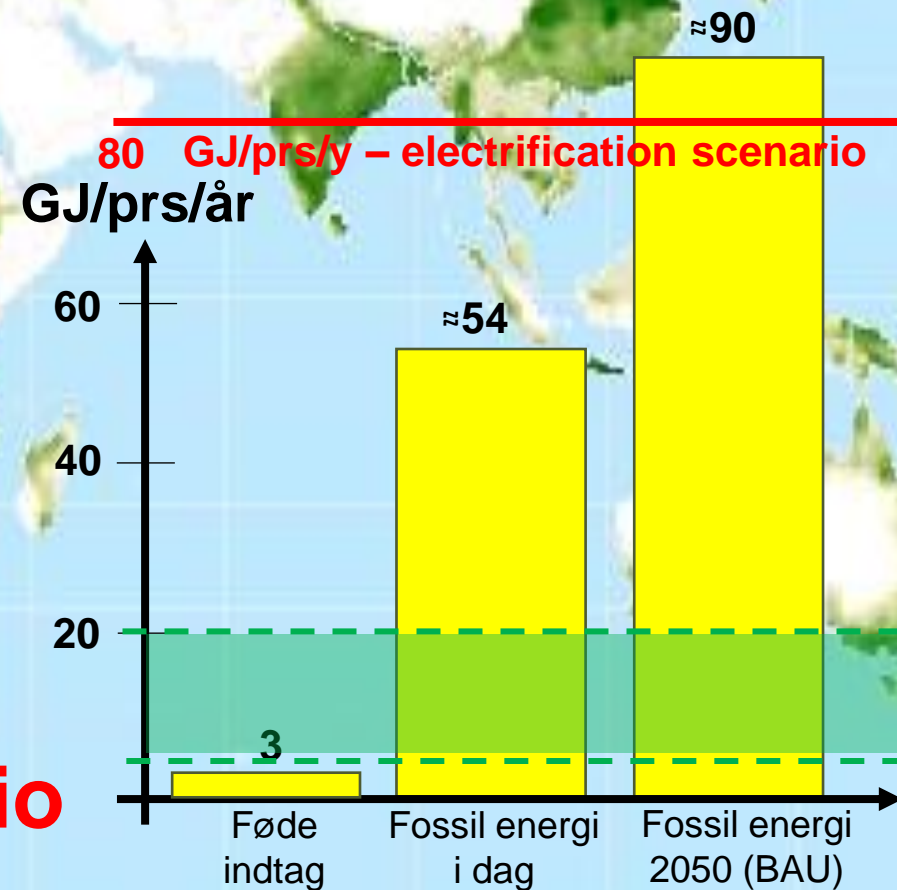
Varme-
pumper

Elbiler

Electrification scenario

Forstå proportionerne for biomasse

- set i forhold til det danske energisystems samlede efterspørgsel

130 GJ/prs/yr – bio-energy scenario

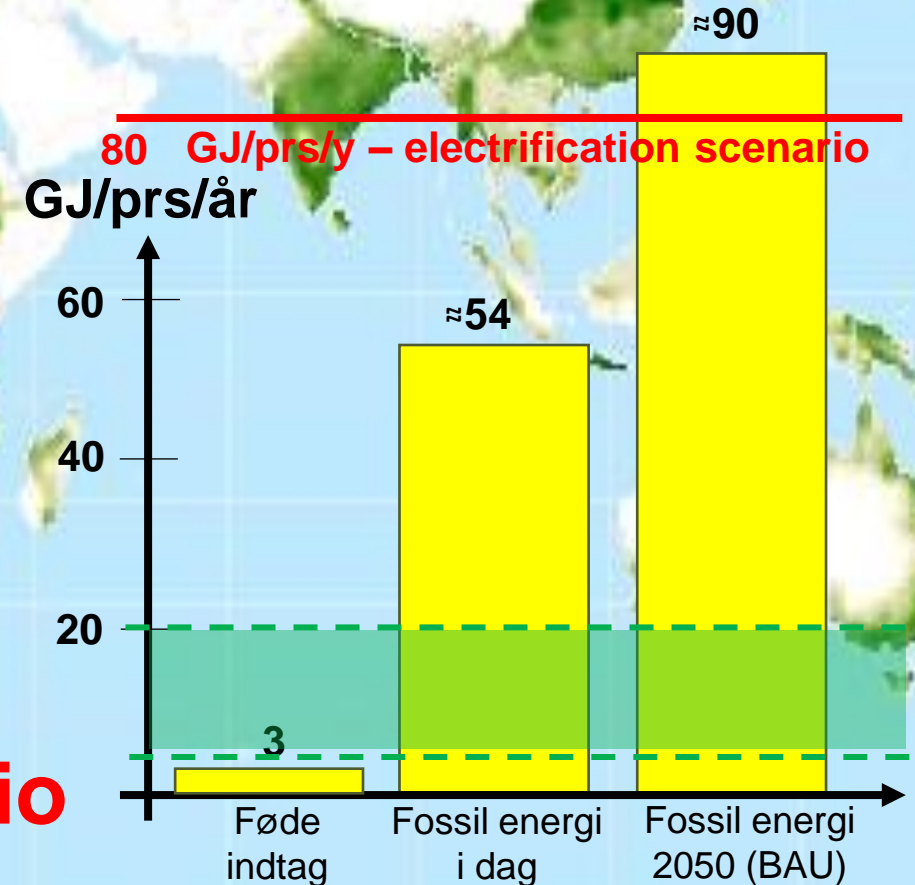
Varme-
pumper

Elbiler

Electrification scenario

Forstå proportionerne for biomasse

- set i forhold til det danske energisystems samlede efterspørgsel

130 GJ/prs/y – bio-energy scenario

Varme-
pumper

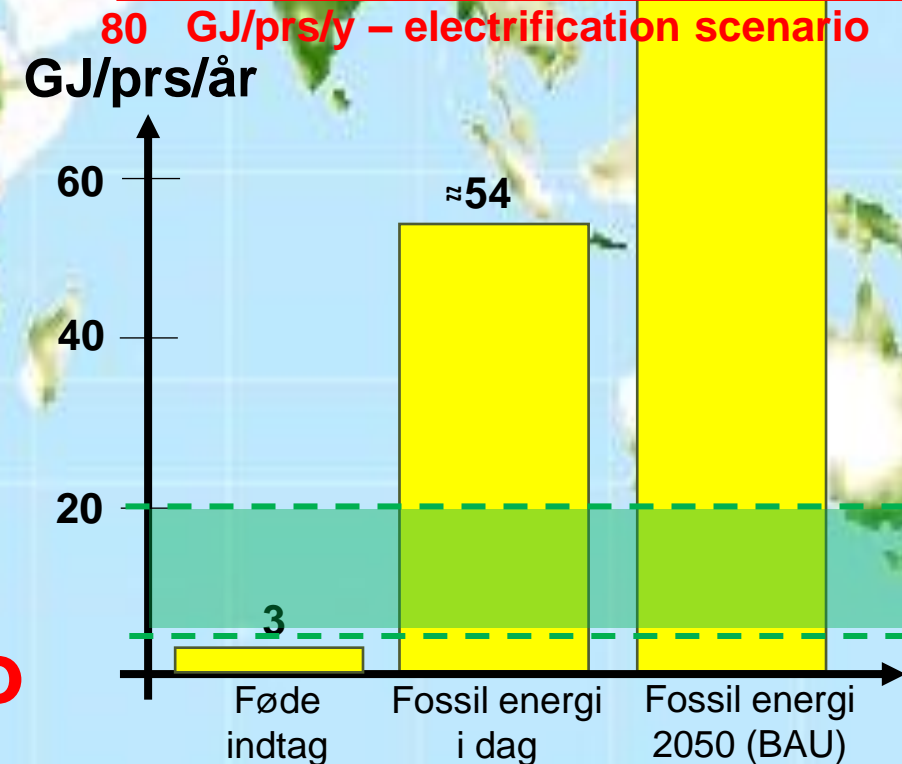

Elbiler

+ H₂

Bio-electro-fuel scenario

Forstå proportionerne for biomasse

- set i forhold til det danske energisystems samlede efterspørgsel

130 GJ/prs/y – bio-energy scenario

Varme-
pumper

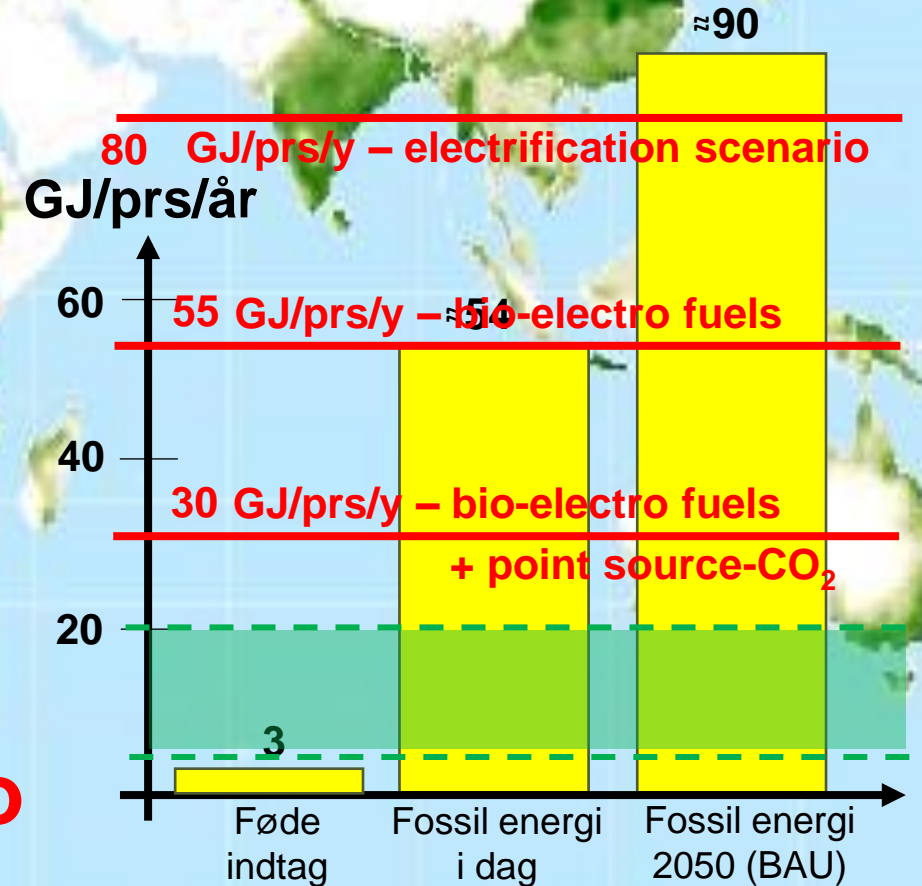

Elbiler

+ H₂

Bio-electro-fuel scenario

Forstå proportionerne for biomasse

- set i forhold til det danske energisystems samlede efterspørgsel

130 GJ/prs/y – bio-energy scenario

Varme-
pumper

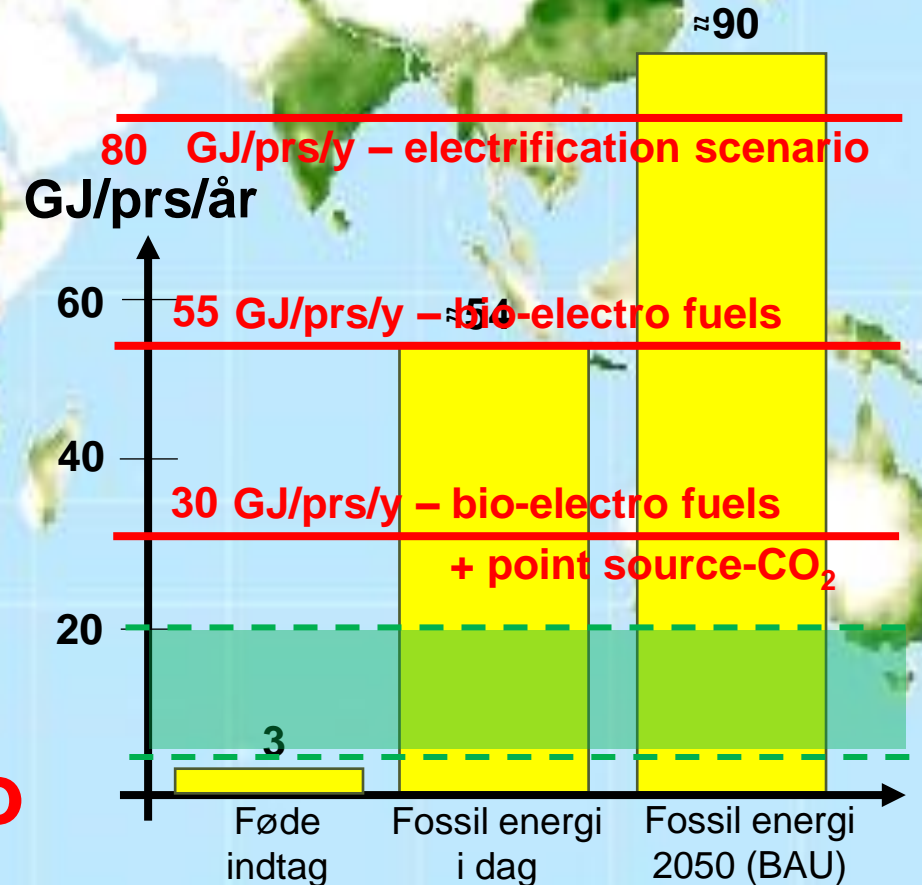

Elbiler

$\text{CO}_2 + \text{H}_2$

Bio-electro-fuel scenario

Forstå proportionerne for biomasse

- set i forhold til det danske energisystems samlede efterspørgsel

130 GJ/prs/y – bio-energy scenario

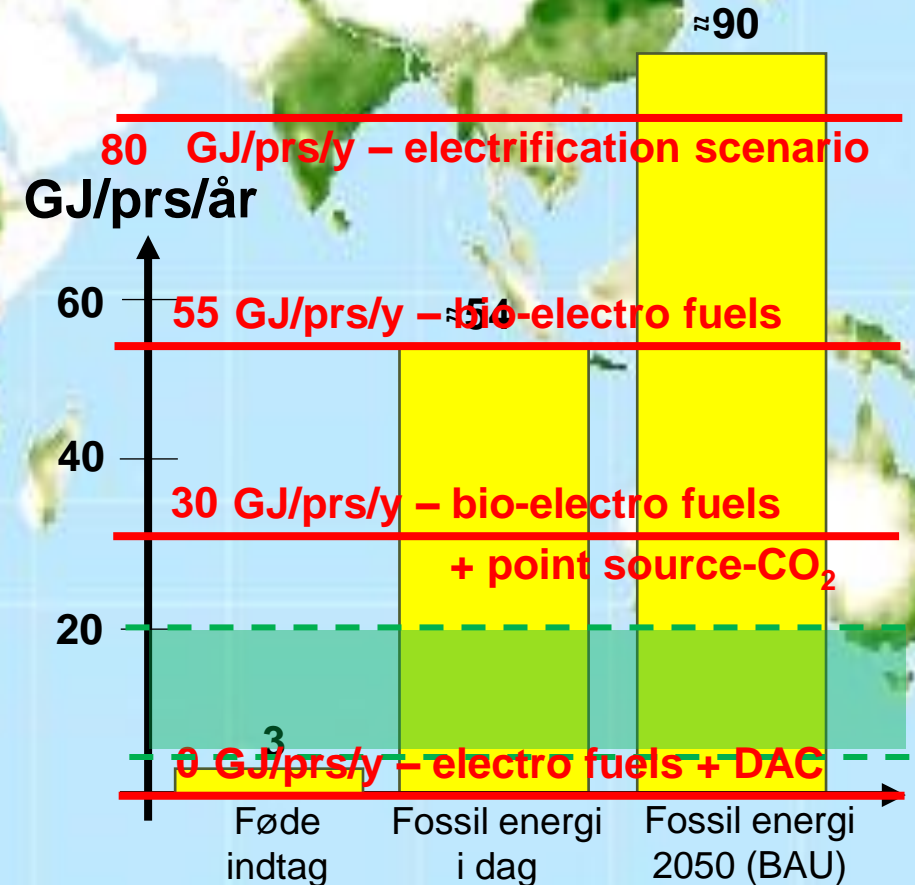
Varme-
pumper

Elbiler

Electro-fuel scenario

Forstå proportionerne for biomasse

- set i forhold til det danske energisystems samlede efterspørgsel

130 GJ/prs/y – bio-energy scenario

Varme-
pumper

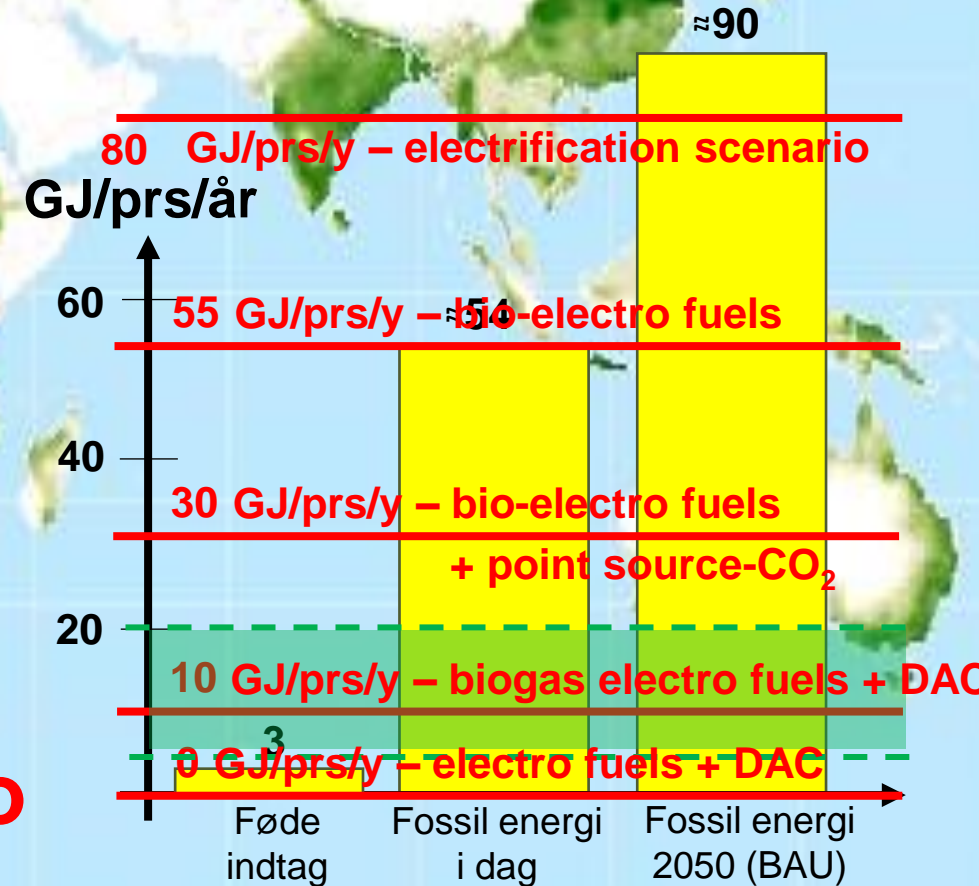

Elbiler

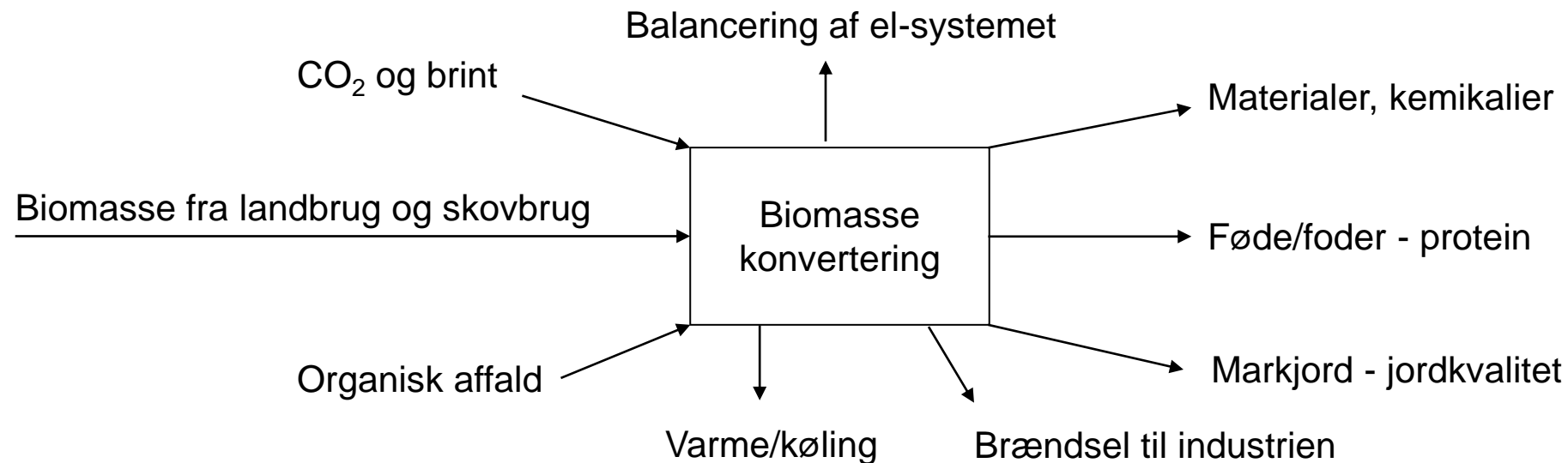

$\text{CO}_2 + \text{H}_2$

Biogas electro-fuel scenario

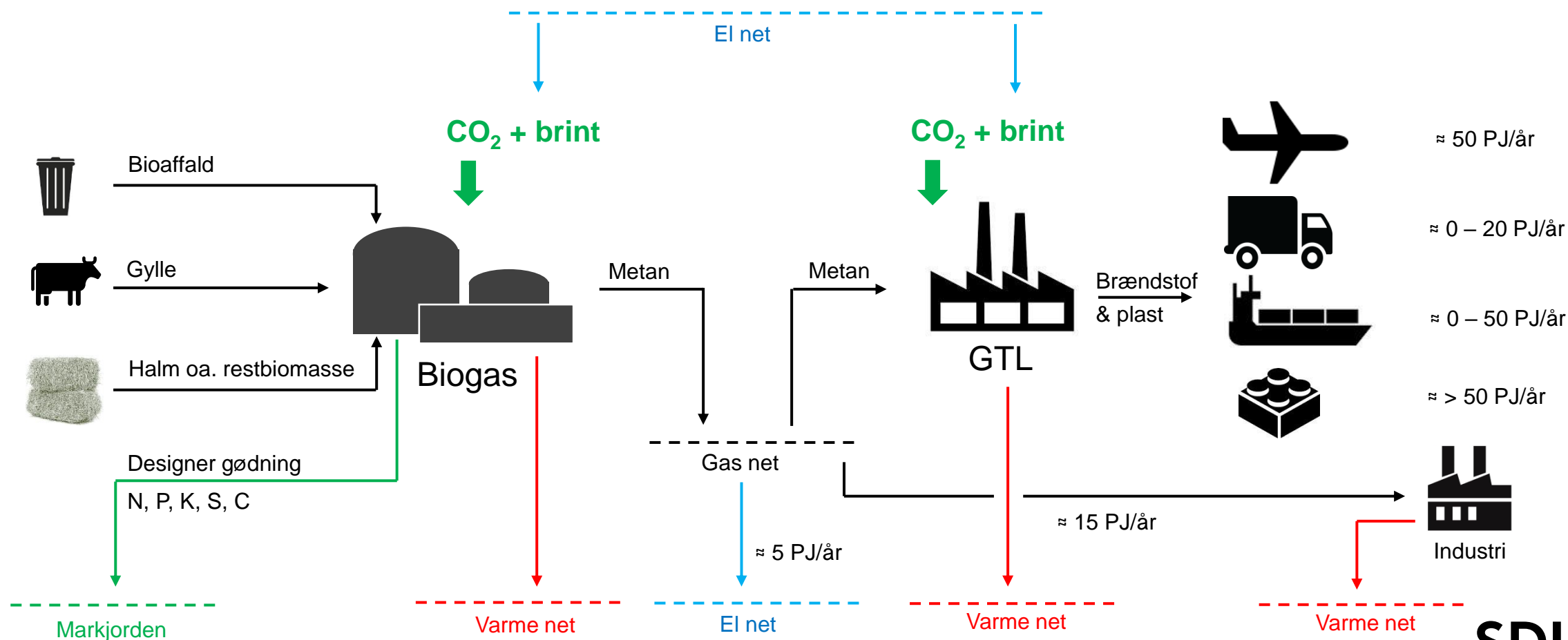
Landbrugets og biomassens rolle som system integrator

- ❑ Tilgængeligheden af kulstof er begrænsende og biomassen er afgørende
- ❑ Håndtering og konvertering af biomasse er en hjørnesten i systemet

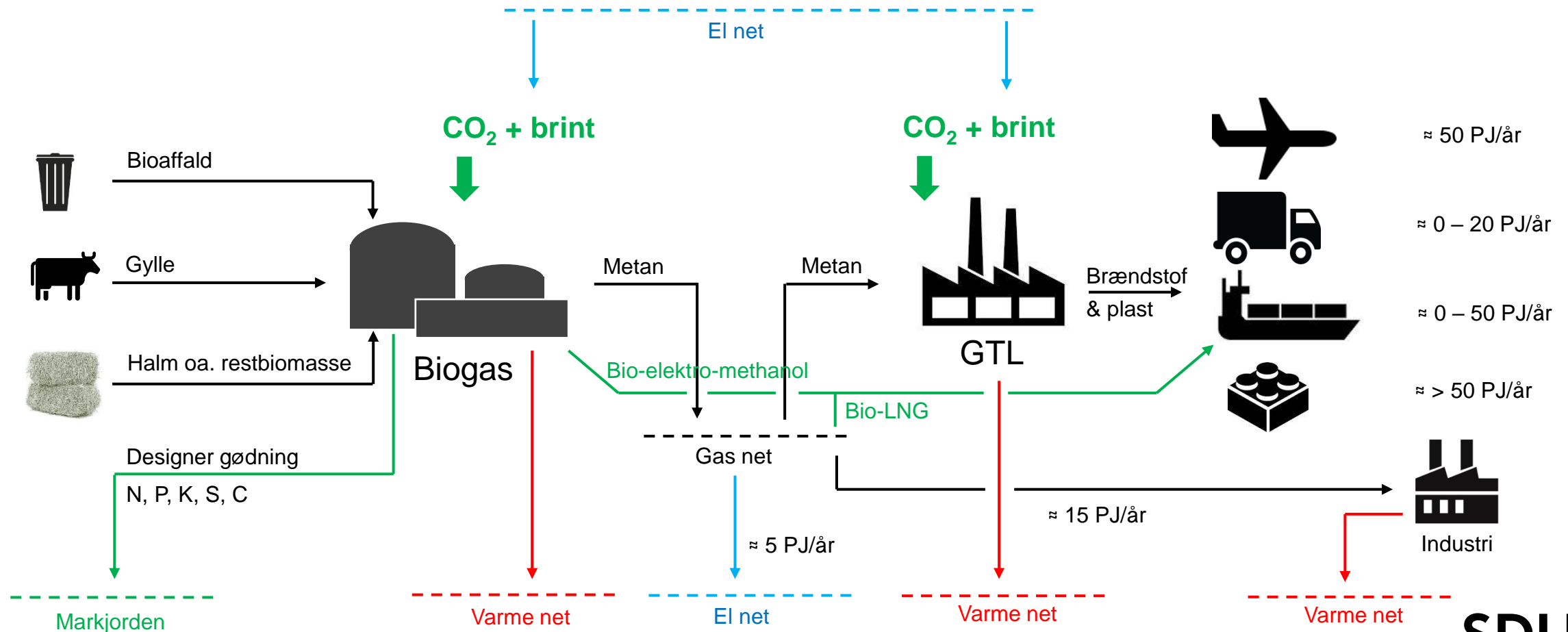
Ressourcegrundlag og helhedsoptimering

- via sektorkobling af landbrug, industri, affald, varme, el, transport og plast

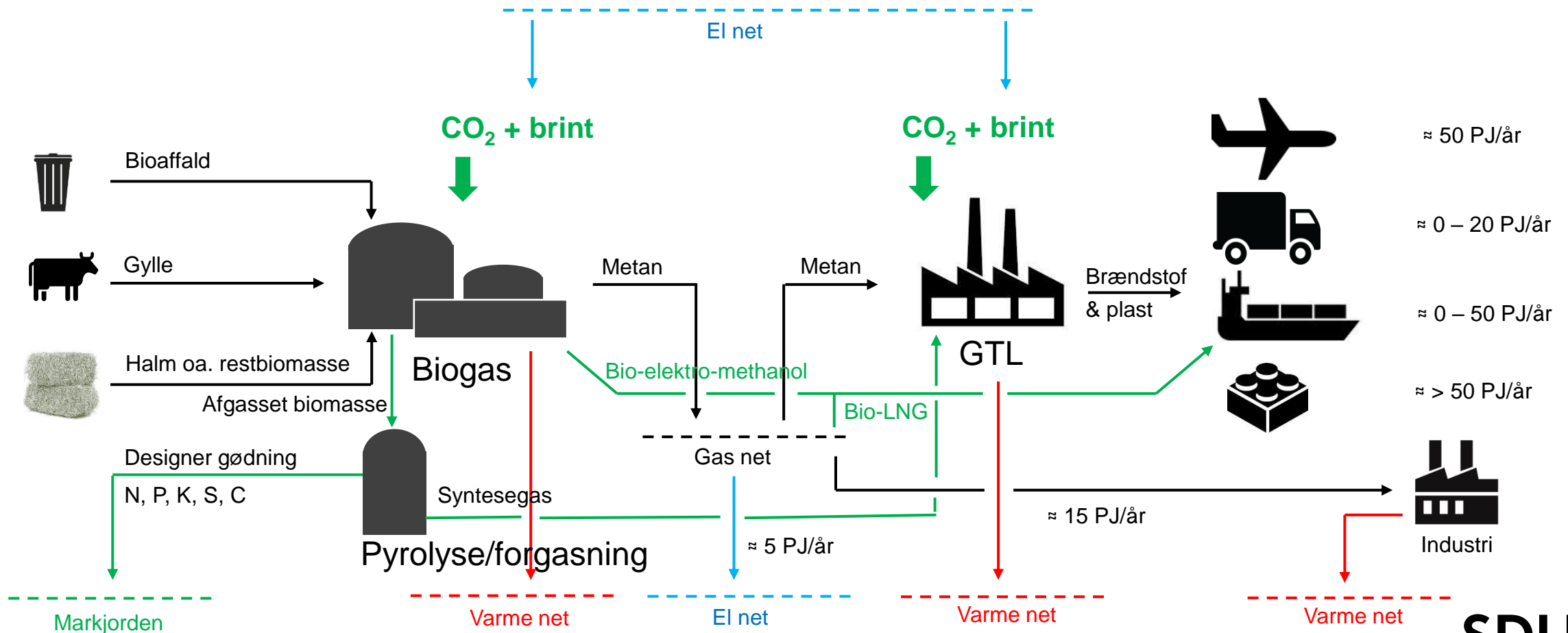
Ressourcegrundlag og helhedsoptimering

- via sektorkobling af landbrug, industri, affald, varme, el, transport og plast

Ressourcegrundlag og helhedsoptimering

- via sektorkobling af landbrug, industri, affald, varme, el, transport og plast

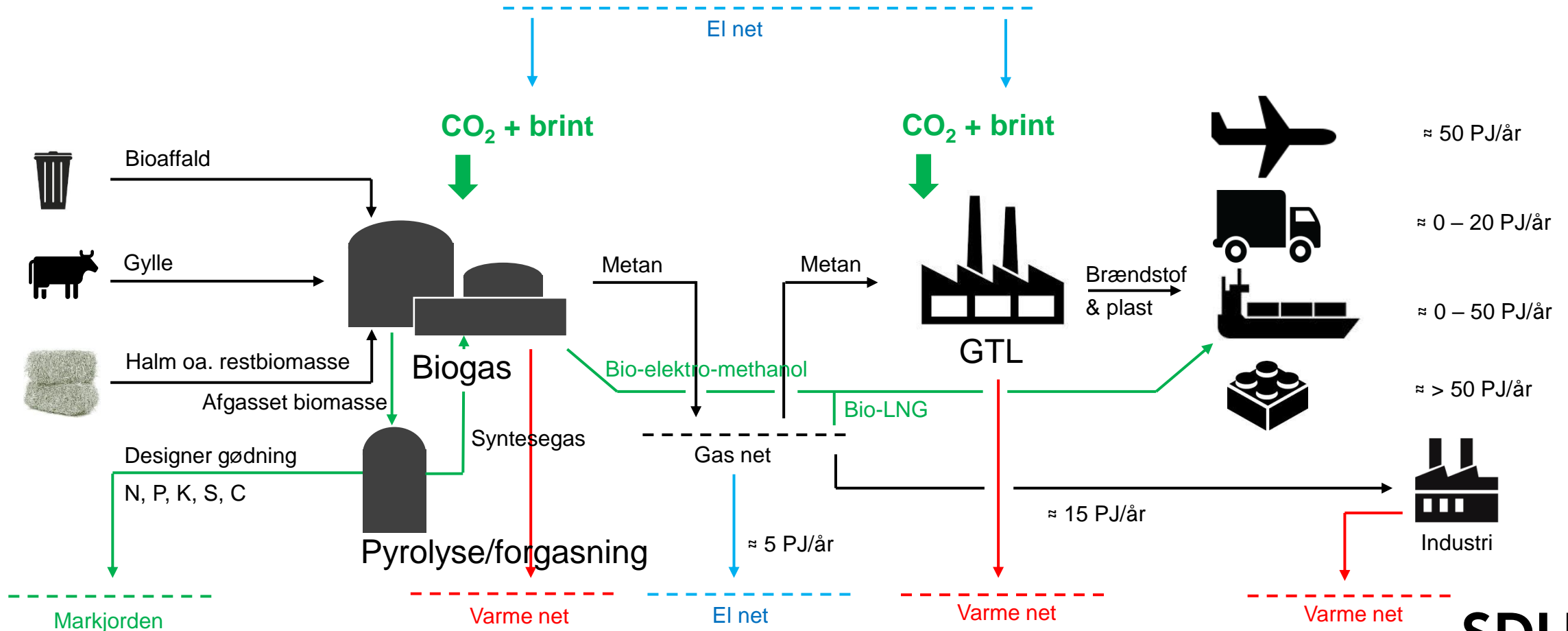

Ressourcegrundlag og helhedsoptimering

- via sektorkobling af landbrug, industri, affald, varme, el, transport og plast

Biogas-pyrolyse/forgasning symbiose:

1. Biogas 'vasker' halmen inden pyrolyse/forgasning
2. Biogas 'vasker' syntesegassen og omdanner den til metan inden videre katalyse til brændstof/plast
3. Pyrolyse/forgasning gør rest-C endnu mere svært nedbrydelig og øger C i mark
4. Pyrolyse/forgasning trækker mere C ud til brændstof/plast
5. Halm til biogas og pyrolyse/forgasning på afgasset halm fra biogas giver større mængder grønne kulbrinter og større CO₂ reduktion end direkte pyrolyse/forgasning af halm

Spørgsmål til overvejelse

- Hvordan ser det økologiske landbrugs afhængighed af dyregødning ud i en verden med 10 milliarder mennesker, der som gennemsnit har et 5 gange større BNP/person end i dag?
- Hvis økologisk landbrug blev modificeret til at tillade grøn ammoniak, hvordan vil bæredygtigheden og herunder klimabelastningen af dette se ud sammenlignet med nuværende økologisk landbrug?

Thank you for your attention